

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodnicząca: SSA Urszula Iwanowska (spr.)

Sędziowie SA: Romana Mrotek

Anna Polak

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2019 r., na posiedzeniu niejawnym,

sprawy z odwołania P. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

przy udziale J. Ł.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniu społecznemu

na skutek zażalenia organu rentowego na postanowienie Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 lutego 2019 r., sygn. akt VI U 1016/18,

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie i odrzucić odwołanie;

II. zasądzić od P. B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

SSA Romana Mrotek SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 maja 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, że P. B. jako pracownik u płatnika składek J. Ł. nie podlega jako pracownik obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 24 listopada 2017 r.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła P. B. w dniu 4 października 2018 r. (data wpływu do organu rentowego) wnosząc o przywrócenie terminu do złożenia odwołania i o uchylenie zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu wniosku o przywrócenie terminu ubezpieczona wskazała, że termin do złożenia odwołania upłynął w najlepszym razie 5 lipca 2018 r., tj. w dniu porodu, a w trakcie wydania decyzji aż do dnia porodu i dalej w okresie połogu odwołująca się przebywała na zwolnieniu lekarskim, zatem termin do złożenia odwołania mógł się przedłużyć nawet do połowy sierpnia 2018 r.

Dalej ubezpieczona podniosła, że organ rentowy wydał w dniu 19 czerwca 2018 r. kolejną decyzję i wprowadził skarżącą w błąd, gdyż organ powołał się na decyzję z dnia 29 maja 2018 r., dla której termin odwołania jeszcze nie upłynął. Składając odwołanie od decyzji z dnia 19 czerwca 2018 r. dla ubezpieczonej było to także odwołanie od decyzji z dnia 29 maja 2018 r., o czym świadczy uzasadnienie zawarte w piśmie z dnia 23 lipca 2018 r.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. przytaczając treść art. 477⁹ § 3 k.p.c. wniósł o jego odrzucenie, jako złożone po terminie zaznaczając, że ubezpieczona nie wykazała, aby uchybienie to nastąpiło z przyczyn od niej niezależnych.

Postanowieniem z dnia 27 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił wniosek organu rentowego o odrzucenie odwołania.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że P. B. była niezdolna do pracy od 26 lutego do 15 lipca 2018 r., kiedy urodziła dziecko, a zaskarżoną decyzję doręczono jej kiedy była w ósmym miesiącu ciąży.

Następnie przywołując treść art. 477⁹ § 3 k.p.c. i mając na uwadze okoliczności wyżej przytoczone Sąd Okręgowy uznał, że zachodzą podstawy do przywrócenia terminu. Sąd ten miał na uwadze, że decyzję o odmowie prawa do zasiłku chorobowego wydano w chwili, gdy decyzja o ustaleniu niepodlegania ubezpieczeniom społecznym nie była jeszcze ostateczna, a ubezpieczona była wówczas niezdolna do pracy, w ostatnim miesiącu ciąży. W ocenie sądu pierwszej instancji ubezpieczona mogła być przekonana, że wystarczające jest zaskarżenie decyzji z dnia 19 czerwca 2018 r., tym bardziej, iż w odwołaniu od tej decyzji wskazała, że nie zgadza się z decyzją z dnia 29 maja 2018 r. Nadto ubezpieczona złożyła wnioski o przesłuchanie świadków na okoliczność świadczenia pracy. Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne zeznania odwołującej się w tym zakresie.

Zatem sąd pierwszej instancji przyjął, że zachodzą przesłanki do przywrócenia terminu do złożenia odwołania wskazując, iż przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującej się.

Dlatego sąd wniosek o odrzucenie odwołania oddalił na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c.

Z powyższym orzeczeniem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim nie zgodził się Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który w złożonym zażaleniu zarzucił mu:

- naruszenie art. 477⁹ § 1 i 3 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o odrzucenie odwołania, a tym samym przyjęcie, że istnieją podstawy do rozpoznania wniesionego z uchybieniem terminu odwołania ubezpieczonej od decyzji organu rentowego.

Wobec postawionego zarzutu skarżący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego postanowienia i odrzucenie odwołania
- zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych

ewentualnie o:

- uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

W uzasadnieniu skarżący przytaczając treść art. 477⁹ § 3 k.p.c. między innymi wskazał, że zaskarżona decyzja została doręczona ubezpieczonej w dniu 5 czerwca 2018 r., a więc termin do złożenia odwołania upłynął w dniu 5 lipca 2018 r., zaś ubezpieczona nadała odwołanie w urzędzie pocztowym w dniu 2 października 2018 r., a więc z uchybieniem określonego dla tej czynności terminu. Nadto w ocenie organu uchybienie terminowi nastąpiło z przyczyn leżących po stronie odwołującej się, dlatego nie było podstaw do oddalenia wniosku organu o odrzucenie odwołania.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Zażalenie organu rentowego należało uznać za uzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 477⁹ § 1 k.p.c. odwołania od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez organ, w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji. Natomiast w myśl § 3 tego artykułu, odwołanie wniesione po upływie terminu Sąd odrzuci chyba, że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego.

Przy czym należy wyjaśnić, że wymienione w art. 477⁹ § 3 k.p.c. przesłanki przyjęcia i rozpoznania odwołania mimo jego złożenia po upływie terminu muszą wystąpić łącznie. Zatem opóźnienie nie może być nadmierne i nie może wystąpić z przyczyn zależnych od odwołującego się. Stanowisko to znajduje oparcie w utrwalonym orzecznictwie, którego wyrazem jest między innymi wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2006 r., III UK 168/05 (LEX nr 277825), w uzasadnieniu, którego wskazano, iż sąd nie odrzuci odwołania od decyzji organu rentowego na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c. tylko wówczas, gdy bezspornie stwierdzi, że przekroczenie ustawowego terminu nie jest nadmierne i że nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się, w pozostałych zaś wypadkach jest obowiązany odrzucić odwołanie (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 r., III UK 144/11, LEX nr 1648654, czy postanowienie tego Sądu z dnia 8 stycznia 2014 r., I UK 231/13, LEX nr 1620440).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny dodatkowo ustalił, że:

Decyzję z dnia 29 maja 2018 r. P. B. otrzymała w dniu 5 czerwca 2018 r. wraz z pouczeniem o prawie do złożenia od niej odwołania w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

dowód: potwierdzenie odbioru – akta ZUS.

Decyzją z dnia 19 czerwca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił P. B. prawa do zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego za okres od 26 lutego do 15 lipca 2018 r. oraz zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 6.818,09 zł. W decyzji pouczono ubezpieczoną o prawie do złożenia odwołania w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia. Decyzję doręczono ubezpieczonej w dniu 25 czerwca 2018 r.

dowód: decyzja z dnia 19 czerwca 2018 r. wraz z potwierdzeniem jej odbioru –

str. 55-58 i 59-60 akt ZUS w sprawie IV U 212/18.

W dniu 26 lipca 2018 r. do organu rentowego wpłynęło pismo P. B. z dnia 23 lipca 2018 r. zatytułowane odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 19.06.2018 r. Odwołanie zostało przekazane do Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim i zarejestrowane pod sygn. IV U 212/18.

Jednocześnie w uzasadnieniu tego odwołania P. B. między innymi wskazała, że udokumentowała zaświadczeniami lekarskimi niezdolność do pracy z powodu choroby od 20 stycznia 2018 r. do 15 lipca 2018 r., a tym samym ma termin do 14 sierpnia 2018 r. na odwołanie - do zdaniem organu prawomocnej - decyzji z dnia 29 maja 2018 r. Ubezpieczona zarzuciła, że w toku postępowania w sprawie decyzji z dnia 29 maja 2018 r. organ rentowy nie podjął wszystkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego., a nadto w postępowaniu tym organ rentowy nie miał prawa powoływać się na fakt nieopłacenia składek przez pracodawcę.

W postępowaniu w sprawie IV U 212/18 P. B. pismem z dnia 25 września 2018 r. ustosunkowała się do doręczonej odpowiedzi organu rentowego i w dniu 28 września 2018 r. uczestniczyła w rozprawie.

dowód: odwołanie k. 3-5 – akt IV U 212/18

pismo z dnia 25 września 2018 r. k. 21 akt IV U 212/18

protokół rozprawy k. 32 akt IV U 212/18.

Powyższych ustaleń dokonano na podstawie dokumentów sporządzonych przez strony postępowania, w datach w nich wskazanych, a ich wiarygodność nie budzi wątpliwości sądu odwoławczego. Podkreślić przy tym należy, że dokumenty te zostały sporządzone dla innych potrzeb niż niniejsze postępowanie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego powyższe ustalenia, które uzupełniają ustalenia dokonane przez Sąd Okręgowy, nie pozwalają na podzielenie wniosku Sądu Okręgowego, że uchybienie przez P. B. terminowi do złożenia odwołania do decyzji z dnia 29 maja 2018 r. nastąpiło z przyczyn od niej niezależnych.

Nie można bowiem pominąć faktu, że ubezpieczona otrzymała decyzję z dnia 29 maja 2018 r. w dniu 5 czerwca 2018 r. wraz z pouczeniem, że ma prawo do złożenia od niej odwołania w terminie jednego miesiąca od jej doręczenia. W tym terminie ubezpieczona otrzymała też drugą decyzję z dnia 19 czerwca 2018 r. także z właściwym pouczeniem o prawie do złożenia odwołania. I od tej drugiej decyzji ubezpieczona potrafiła w terminie złożyć odwołanie. Nie można pominąć też okoliczności, że w odwołaniu od tej decyzji (w piśmie z dnia 23 lipca 2018 r.) P. B. jednoznacznie wskazała, że termin do złożenia odwołania od decyzji z dnia 29 maja 2018 r. – w jej ocenie – ma do dnia 14 sierpnia 2018 r. Nadto ubezpieczona w odwołaniu od decyzji z dnia 19 czerwca 2018 r. wskazała jakie zarzuty ma do decyzji z dnia 29 maja 2018 r. Pomimo tego ubezpieczona bez żadnych usprawiedliwiających dalsze opóźnienie okoliczności nie podjęła żadnych czynności w sprawie odwołania od decyzji z dnia 29 maja 2018 r. ani do dnia 14 sierpnia 2018 r., ani w terminie sporządzenia pisma procesowego do sprawy IV U 212/18, ani też do dnia rozprawy w tej sprawie czyli do 28 września 2018 r., czyli pomimo aktywności w sprawie o prawo do zasiłku chorobowego (sygn. akt IV U 212/18).

P. B. nie wykazała żadnych okoliczności, które uzasadniałyby opóźnienie w złożeniu odwołania od decyzji z dnia 29 maja 2018 r. po dniu 14 sierpnia 2018 r.

Okoliczność, że ubezpieczona już w piśmie z dnia 23 lipca 2018 r. formułowała zarzuty do decyzji z dnia 29 maja 2018 r. wskazuje, że nie miała ona problemów ze zrozumieniem tej decyzji i jej skutków. Skoro odwołująca się potrafiła podejmować czynności w sprawie, która aktualnie toczy się pod sygn. IV U 212/18 i nie przedstawiła żadnego przekonującego usprawiedliwienia dla zaniechania podjęcia w terminie czynności w sprawie odwołania od decyzji z dnia 29 maja 2018 r. to ocena Sądu Okręgowego tej sytuacji okazała się zupełnie dowolna i nie zasługująca na jej podzielenie. Zaś wniosek organu rentowego o odrzucenie odwołania na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c. okazał się uzasadniony.

Nadto w sprawie wyjaśnić także trzeba, że odrzucenie odwołania na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c. jest wynikiem przeprowadzenia przez Sąd czynności sprawdzających wypełnienie przez odwołującą się warunków formalnych złożonego odwołania, bowiem dopiero ich spełnienie otwiera drogę do merytorycznego rozpoznania sprawy. Skoro P. B. złożyła odwołanie po upływie terminu, a Sąd Apelacyjny uznał, że uchybienie terminowi nie nastąpiło z przyczyn niezależnych od ubezpieczonej, to nie można przystąpić do merytorycznego badania zaskarżonej decyzji. Odrzucenie odwołania zamyka drogę do rozpoznania sprawy, czyli oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji zarówno przed sądem pierwszej instancji, jak i sądem odwoławczym.

Złożenie odwołania przez P. B. od decyzji z dnia 29 maja 2018 r. w dniu 2 października 2018 r. (data nadania przesyłki) czyli prawie trzy miesiące po upływie terminu (po dniu 5 lipca 2018 r.) przy braku jakichkolwiek okoliczności usprawiedliwiających to opóźnienie należy uznać za zawinione przez stronę i skutkujące jego odrzuceniem w myśl art. 477⁹ § 3 k.p.c.

Uwzględniając powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 386 § 1 k.p.c. i art. 477⁹ § 3 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie i odrzucił odwołanie złożone po terminie (punkt I).

Nadto Sąd Apelacyjny, zgodnie z wnioskiem organu rentowego, w oparciu o zasadę wynikającą z art. 98 k.p.c. i mając na uwadze, że zażalenie podlegało uwzględnieniu, orzekł również o kosztach postępowania zażaleniowego uwzględniając § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie

opłat za czynności radców prawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265), bowiem jedynym kosztem organu rentowego w postępowaniu zażaleniowym jest wynagrodzenie pełnomocnika procesowego go reprezentującego (punkt II).

SSA Romana Mrotek SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak